

На основу Закона о спорту (Сл. гласник РС бр.10/16) и чл. 41. став 5. Статута Планинарског савеза Србије, Управни одбор Планинарског савеза Србије је на предлог Комисије за алпинизам, пењање у леду и турно скијање, на редовној седници одржаној 15.11.2018. године, усвојио

ПРАВИЛНИК ДЕФИНИЦИЈА, КРИТЕРИЈУМА И КЛАСИФИКАЦИЈА АЛПИНИСТИЧКИХ УСПОНА

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се регулишу дефиниције, критеријуми и класификација Алпинистичких успона.

Члан 2.

Алпинизам представља највиши степен достигнућа у планинарству. Алпинизам је психофизичка активност која обједињава, одличну физичку кондицију, психичку стабилност, велико искуство, познавање различитих техника пењања, техника и система спашавања и других фактора неопходних за сигурно и успешно извођење пењачког успона.

Члан 3.

Алпиниста се обучава и оспособљава да у планини борави, без обзира на локацију, у било ком делу света, у свако годишње доба и у најсуровијим временским условима (изузетно ниске температуре, јак ветар, велика надморска висина).

Члан 4.

Алпинизам је спортска дисциплина у оквиру планинарства која се разликује од осталих спортских грана по томе што у њему нема класичног система такмичења, нема класичног бодрења и навијања гледалаца.

И поред тога, алпинистички успони и достигнућа могу се вредновати преко Критеријума за категоризацију спортиста и Критеријума за класификацију алпинистичких успона.

II - ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 5.

Алпинистички смер је замишљена линија кретања којом се навеза или појединац креће, вршећи успон у сувој стени, снегу, леду или комбиновано, при чему се у минимално 80 % дужине за вршење успона морају користити технике слободног и/или техничког пењања.

Алпинистички смер у сувој стени, снегу или леду мора имати висину 50 метара или више, подељену у најмање два растежаја.

Алпинистичка навеза је основна алпинистичка формација која се састоји од двоје или троје је алпиниста међусобно повезаних пењачким ужадима, који напредују у стени.

Члан 6.

Слободно пењање је врста пењања где појединац за напредовање кроз стену (алпинистички смер) користи искључиво сопствене руке и ноге (у зимским условима уз употребу опреме за зимско пењање – цепин, бајла, дерезе) хватајући се и газећи на све делове стене, уз употребу различитих техника. Алпинистичка техничка опрема (заглавци, клинови, комплети и тд. - међуосигурања) у овом случају служи само за заустављање потенцијалног пада.

Техничко пењање је врста пењања где појединац за напредовање кроз стену (алпинистички смер) користи алпинистичку техничку опрему (заглавци, клинови, комплети и тд. - међуосигурања), хватајући се за делове опреме и газећи у лествице које су фиксно повезане са опремом, крећући се од једног до другог међуосигурања.

Члан 7.

Алпинистичка тура подразумева збирни назив за алпинистичку смер, приступ и турно (алпинистички) спуст.

III – КЛАСИФИКАЦИЈА И БОДОВАЊЕ СМЕРОВА

Члан 8.

Сваки алпинистички смер може бити вреднован одређеним бројем бодова.

Број бодова се израчунава тако што се почетни број бодова, који се додељује према табели 1 за тежину смера, множи коефицијентима за висину смера, надморску висину излаза, времену када је успон извршен, категорији стене и опремљености (табеле 1 - 7).

Друге категорије алпинистичких успона као што су турно скијање и приступи се такође вреднују додељивањем бодова према табелама и овом правилнику.

Члан 9.

Поједини успони могу садржати више стилова пењања а самим тиме и вишеструке оцене тежине, тј. оцена тежине ових смерова се сматра комплексном оценом (нпр. VI A2 M4 WI5).

Почетни број бодова за комплексно оцењене смерове се израчунава сабирањем почетног броја бодова за сваку оцену појединачно.

Члан 10.

1. ОЦЕНА СМЕРА

Тежина слободног пењања сваког алпинистичког смера се вреднује кроз оцену тежине. У Србији су препознате две скале за оцењивање тежине:

- УИАА скала – која се користи за полуопремљене и неопремљене смерове (према члану 19. овог правилника)
- Француска скала – која се користи за опремљене смерове (према члану 19. овог правилника)

У складу са врстом опремљености смера, користи се и одговарајућа врста оцене.

Тежина техничког пењања сваког алпинистичког смера се вреднује кроз "А" скалу.

Тежина пењања у снегу сваког алпинистичког смера се вреднује кроз изражавање нагиба пењања у степенима, при чему је минималан нагиб 50°.

Тежина пењања у леду сваког алпинистичког смера се вреднује кроз "WI" скалу. Тежина комбинованог пењања сваког алпинистичког смера се вреднује кроз "M" скалу.

Члан 11.

Тежине смерова који се налазе у деловима света где се друге врсте оцена примењују, морају се конвертовати у препознатљиве оцене, према члану 10. овог правилника.

Члан 12.

2. ВИСИНА СМЕРА

Фактори за висину смера одређују се од 50 метара висине.

Коефицијент за висину узима се на сваких 10 метара. Уколико смер није тачно измерен узимају се у обзир успони на 50 метара (нпр. 70-100, 100-150, 150-200 итд.). Заокруживање висине ради се на 5 метара (нпр. смер од 95 и ниже метара добија коефицијент висине смера од 90м, а од 96 и више као смер од 100 метара).
Прилог: ТАБЕЛА 2

Члан 13.

3. НАДМОРСКА ВИСИНА ИЗЛАЗА ИЗ СМЕРА

Узимају се у обзир коефицијенти дати у прилогу: ТАБЕЛА 3.

Члан 14.

4. ГОДИШЊЕ ДОБА

Успони могу бити изведени у следећим условима, без обзира на годишње доба:

- **Летњи услови** - сува стена, пењање уз употребу пењачица, магнезијума и техника слободног или техничког „голоруког“ пењања.
- **Зимски услови** - стена прекривена снегом и/или ледом, пењање уз употребу бајле, цебина, дереза...

Посебну тежину и вредност носи пењање смера који је пењан у зимским условима и у току календарске зиме за дати регион планете где се смер налази. (на пример за северну полу лопту календарска зима је од 21.децембра до 20.марта (21.12.-20.03.).

За овако испењан смер, добијен број бодова се множи додатним фактором 1,5.

Члан 15.

5. ТЕЖИНА (КАТЕГОРИЈА) СТЕНЕ

Стене су разврстане у 4 категорије: ЛАКЕ (Сићево, Горњак, Враца, Пакленица и сл.), СРЕДЊЕ ТЕШКЕ (Дурмитор, Проклетије, Алпи и сл.), ТЕШКЕ (Хималаји и сл.) и ВРЛО ТЕШКЕ (Патагонија и сл.) .

Прилог: ТАБЕЛА 5.

Члан 16.

6. СПОРТСКО ПЕЊАЊЕ

Спортско пењачки смерови не сматрају се алпинистичким успоном тиме се и не уписују у пењачки картон и не узимају у обзир приликом класификације.

Члан 17.

7. ПРИСТУПИ

Приступи се узимају у разматрање за класификацију уколико су изведени у зимским условима, а притом прелазе надморску висину 2000 метара. Минимум висинске разлике успона је 500 м. За све приступе почетни бод тежине успона је као за оцену 1 по УИАА скали, на коју се додају коефицијенти висинске разлике успона и надморске висине излаза. Прилог : ТАБЕЛА 2. и 3.

Члан 18.

8. ТУРНО (АЛПИНИСТИЧКО) СКИЈАЊЕ

Да би се турно (алпинистичко) скијање сматрало валидним мора задовољити минимум два од три наведена критеријума. Минимално 500 метара висинске разлике, минимално 5км дужине и/или прелаз преко 2000 метара надморске висине (врх, гребен, седло, планински објект исл.) и несме бити изведено у близини уређених скијалишта и жичара осим у случају спуста оцне С4 и веће.

Основни бод за алпинистичко скијање узима се из ТАБЕЛЕ 1. а додатни коефицијенти добијају се за висинску разлику успона и надморску висину изласка. Прилог : ТАБЕЛА 2. и 3.

Оцене С1, С2 и С3 сматра се турно скијањем док од оцене С4 почиње екстремно, коефицијенти за први, други и трећи спуст у оквиру екстремног скијања налазе се у приложеној табели:

први спуст, првенствени (1СПр)	2.0
други спуст, прво понављање (1СП)	1.50
трећи спуст, друго понављање (2СП)	1.25

Објашњење оцена за алпинистичко турно скијање:

С1 - алпинистичко скијање по заснеженим цестима, шумским путевима и положеним падинама.

С2 - алп. скијање по заснеженим положеним падинама.

С3 - алп. скијање по широким заснеженим падинама нагиба до 30 степени.

С4 - алп. скијање по заснеженим падинама нагиба до 45 степени без скокова.

С5 - алп. скијање по неизложеним падинама нагиба 45 - 55 степени, у жљебовима, на гребену.

С6 - алп. скијање по изложеним падинама нагиба 50 - 55 степени.

С7 - алп. скијање по изузетно стрмим падинама са скоковима преко стене и/или леда.

Члан 19.

9. ОПРЕМЉЕНОСТ

Опремљени смер (О.) је онај смер који је целом својом дужином опремљен добрим сталним међу осигурањем (лепљени клинови, болтови);

Полу опремљен (П.) смер је онај смер који само на кључним местима (деталји и/или крушљиве деонице) има постављена стална међу осигурања (лепљени клинови, болтови);

Неопремљен смер (Н.) је онај смер који у себи не садржи никакву сталну опрему или само на кључним местима (деталји и/или крушљиве деонице) садржи старе клинове заостале из претходних пењања смера.

Опремљеност штандова се не узима у разматрање по питању опремљености смерова.

Коефицијенти за опремљеност: Прилог ТАБЕЛА 7.

Члан 20.

10. ХИМАЛАЈСКИ (ЕКСПЕДИЦИСКИ) НАЧИН ПЕЊАЊА

Израчунавање бодова ради се за сваког појединца (члана експедиције) на основу дијаграма успона . Дијаграм успона је обавезно послати Комисији за алпинизам, пењање у леду и турно скијање без обзира дали је успон признат или није.

Успони изведени у оквиру комерцијалних експедиција где чланови експедиције нису самостално опремили трасу / поставили материјал (мердевине, фиксна ужад, кампови и сл.) и напредовали у успону, се не узимају у разматрање за класификацију. Такви успони могу се сматрати само као приступи.

Члан 21.

11. ПОВЕЗАНИ УСПОНИ

Повезани успони су они код којих се више успона тако повеже да нису прекинути са одмором или неким другим начином које узастопност тражи.

Члан 22.

12. МЕСТО У НАВЕЗИ, "ЖИМАРЕЊЕ"

Укупан број поена за одређени смер добија алпиниста који пење као први или се са партнером мења у вођству. У личном картону мора се обавезно навести место у навези (нпр. "први", "први/други" или "неизменично", "други", "трећи" и сл.). Ако то није наведено сматраће се да је алпиниста пењао на месту другог у навези. Други и трећи у навези добија 60%, а онај који користи неки део опреме за осигурање на фиксираним ужету између првог и другог (прусики, гуртна, жимар-малпа, ропеман, т-блок,...) 30 % од укупног броја поена који носи одређени смер.

"Жимарење" изведено током високогорских експедиција не може да се вреднује као алпинистички успон.

Члан 23.

13. ПОСЕБНИ УСЛОВИ, КАТЕГОРИЗАЦИЈА У СПОРТУ, ПРВЕНСТВЕНИ УСПОНИ И ПОНАВЉАЊЕ

Категоризацијска година траје од 01. децембра текуће године до 30. новембра наредне године. Пријаве се шаљу Комисији за категоризацију Планинарског савеза Србије, до 30. новембра. Закасниле пријаве се не узимају у обзир, као ни оне које нису послане на одговарајућем обрасцу (ЛИЧНИ КАРТОН).

За све првенствене смерове потребно је послати опис, шему и фотографију.

Сваки првенствени успон и прва понављања се објављују на интернет страници ПСС, одељак Комисије за алпинизам, пењање у леду и турно скијање и могу бити у потпуности признати само уколико се аргументовано и документовано не оповргну у периоду од 3 месеца од дана постављања.

Полазећи од основе искрености у Алпинизму, сви првенствени смерови и прва понављања се аутоматски признају уколико од момента пењања до момента предаје картона има мање од 3 месеца. Кандидату ће бодови бити одузети уколико се успон оповргне.

Варијанта смера се сматра првенственом само уколико новоиспењана линија дела смера чини минимално 40 % укупне дужине смера и налази се ван домашаја првобитне линије.

Фактори за првенствене успоне и понављање у прилогу: ТАБЕЛА 6.

Члан 24.

Предходно испењани смерови, односно смерови за које су кандидату у некој од предходних година већ додељени бодови, не могу поново бити урачунати за категоризацију.

Члан 25.

У националној спортској категоризацији врхунских спортиста могу да се категоришу само спортисти са звањем старији приправник алпиниста или вишем.

IV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Сви акти алпинистичких организационих јединица морају бити усклађени са овим правилником.

Члан 27.

Комисије за алпинизам, пењање у леду и турно скијање даје мишљење и тумачење о значењу свих одредби из чланова овог Правилника, а коначно тумачење даје Управни одбор Планинарског савеза Србије.

Члан 28.

Измене и допуне "Правилника дефиниција, критеријума и класификација алпинистичких успона" врши се на начин и по поступку предвиђеном за његово доношење.

Члан 29.

Пратеће табеле уз овај правилник су:

- Табела 1. Фактори за тежину смери;
- Табела 2. Коефицијенти за висину смера;
- Табела 3. Коефицијенти за надморску висину излаза смери;
- Табела 5. Фактори за категорију стене;
- Табела 7. Опремљеност смери.

Члан 30.

Овај Правилник ступа на снагу 8 (осмог) дана од дана објављивања на интернет страници ПСС.

Председник
Комисије за алпинизам, пењање у
леду и турно скијање

(Војислав Шкрбић)

Председник
Планинарског савеза Србије

(Исо Планић)